

Esztergomi Lapok.

SZERKESZTŐSÉG:
SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ),
HOVÁ A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI RÉSZÉT ILLETŐ KÖZLEMÉNYEK KÜLDENDŐK.
KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP ES CSÜTÖRTÖKÖN.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ————— 12 K.
Fél évre ————— 6 K.
Negyed évre ————— 3 K.
-> EGYES SZÁM ÁRA 12 FIL. <-

KIADÓ HIVATAL:

SZÉCHENYI-TÉR (SZERENCSES-FÉLE HÁZ)
HOVÁ AZ ELŐFIZETÉSI PÉNZEK KÜLDENDŐK.
HIRDETÉSEK
ÉS NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEK A KIADÓ HIVATALBAN
VÉTELTÉK FEL

Rendkívüli közgyűlés.

(1902. szeptember 10-én)

Esztergom vármegye törvényhatósága e hó 10-én az összehalmozódott sürgős és nagyszámu ügyek elintézésére rendkívüli közgyűlést tartott Horváth Béla főispán elnökle alatt. A közgyűlés iránt a bizottsági tagok nem valami nagy érdeklődést tanúsítottak s nem valami nagy számmal jelentek meg.

Hát bizony nem tartjuk mi ezt helyesnek. A megyebizottsági tagok nem azért nyertek megbizást, hogy csak a választásoknál vegyenek részt a törvényhatóság életében, de igenis, hogy a közügyeket szolgálják.

A közgyűlésről, melyen Horváth Béla főispán elnökolt, a következőket tudósítást adhatjuk.

Tíz órára járt az idő, midőn elnököl főispán az ülést a megjelent bizottsági tagok szokásos üdvözlésével megnyitotta. Ezután a tárgysorozatra került a sor és pedig az alábbi sorrendben.

I. Felsőbb rendeletek. Előadó: a vármegyei főjegyző.

1. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a Görgey Márton, Petheő-Bormasztni Éva, Magyarhely, Holdampf Sándor és Andrassy Gyula féle alapítványok 1901. évi

számadásait a f. évi 28111—28113. és 32994. sz. intézvényeivel észrevétel nélkül leküldi.

2. A belügyminiszter ur f. évi 51582. sz. intézvénye a vármegye 1900. évi házi pénztári számadása tárgyában.

3. Ugyancsak f. évi 41461. sz. intézvénye a „Muzslai szedreskert vételára“ cz. alap 1901. évi számadása tárgyában.

4. Ugyancsak f. évi 40199. sz. intézvénye Schultze Károly jegyzői közigazgatási tanfolyamhallgató segélye tárgyában.

5. A belügyminiszter ur f. évi 56030. sz. intézvénye a köhidgyarmathi plébános és kántortanító szénajárandósága tárgyában.

6. Ugyanannak f. évi 56365. sz. intézvénye a Perényi Kálmán és Pongrácz Kázmér főszolgabíró urak által kért lakbéremelés ügyében.

7. Ugyanó f. évi 55260/II. sz. a. a főispáni beiktatás költségeire adott költségek iránti sz. 36. és 247. mb. sz. határozatokat jóváhagyja.

8. Ugyanó az Ivanits István főpénztáros ur kedvezményes nyugdíját megadó f. évi 43. kgy. sz. határozattól 32768. sz. a. jóváhagyását megtagadja.

9. Ugyanannak f. évi 58305. sz. intézvénye az árvaszéknél közigazgatási gyakoronok rendszeresítésének megtagadása tárgyában.

10. Főispán ur ó méltóságának f. évi 568. sz. leirata dr. Kampis Jánosnak m.

kir. anyakönyvi felügyelővé történt kinevezéséről.

11. A belügyminiszter ur f. évi 58309. sz. intézvénye a tisztii nyugdíj alap 1901. évi számadása tárgyában.

12. Ugyanannak f. évi 58506. sz. intézvénye a tisztii főorvos lak- és irodabér illetménye tárgyában.

13. Ugyanannak f. évi 66959. sz. intézvénye az árvaszéki közigazg. gyakornoki állás szervezése ügyében.

14. Ugyanaz 59622/903. sz. intézvényével a néhai Takáts József volt esztergomi járási szolgabíró ur kedvezményes nyugdíjazásától jóváhagyását megtagadja.

15. Belügyminiszter ur f. évi 59013/VIII-a. sz. intézvénye dr. Hulényi Győző vármegyei tisztii főügyész ur 600 korona perelőlege tárgyában.

16. Ugyanaz a f. 58134/II. sz. intézvényével a vármegyei tisztviselők fuvardíj szabályrendeletét jóváhagyja.

17. Ugyanaz 48956. intézvényével a dr. Horáček Gyula részére a f. évi 199. mb. sz. határozattal megszavazott 150 kor. helyettesi fuvardíjat jóváhagyja.

Tudomásul vétettek.

Előadó a vármegyei I. aljegyző.

18. Belügyminiszter ur f. évi 45547/901. sz. intézvényével a vármegye központi szegényalapjáról alkotott szabályrendeletet, újbóli szerkesztése végett leküldi.

19. Belügyminiszter ur f. é. 76079/VIII/a. sz. a. Mattyasóvszky Vilmos elleni vizsgálat

Az „ESZTERGOMI LAPOK“ tárczája.

Morej, a muzsik.

— Az „Esztergomi Lapok“ eredeti tárczája. —

Irta: DOSZTOJEVSZKY F. M.

Fordította: Edelenyi Szabó Dénes.

Még most is, hogy e sorokat írom, érzem fenyesünni illatát. Ezek a benyomások egész életemen át megmaradnak. Egyszerre a legmélyebb csend közepette hallom világosan és érthetően e kiáltást:

— Farkas! farkas!

Rémülten sikoltottam, magamom kívül rohantam a szántogató muzsik felé.

Morej muzsikunk volt. Létezik-e ez a név? Legalább mindenki így hívta. Körülbelül ötven éves lehetett, erős testalkatú magas nővési, őszbe csavarodott, hosszú sötét szőke szakállal. Jól ismertem, de mindeddig nem volt alkalmam beszélni vele.

A mint meghallotta kiáltásomat, megállította kis lovát. Csakhamar odaértem hozzá, egyik kezemmel karjába, másikkal az eke szarvába kapaszkodtam. Észre vette rémületemet.

— Farkas! — Kiálték fuldokolva.

Fültekintett, fürkészve nézett szét maga körül, elhitte, hogy üldöz valami.

— Hát hol van?

— Valaki azt kiabálta: farkas! kiáltám egész testemben remegve.

— Micsoda farkas? Csalódtál. Honnan is jönne ide farkas? — szólt lágyan, hogy megnyugtasson.

Azért még mindig reszkettem és erősen fogtam kántánját. Nagyon sápadt lehettem. Ugy látszik nyugtalankodott miattam. — Oh — oh, mennyire fél, mondogatja fejét rázva, menjünk gyerekek, menjünk fiaeskám.

Megsimogatta arcomat.

— Légy nyugodt. Krisztus urunk nem hagy el. Vess magadra keresztet.

De én még nem tudtam keresztet vetni. Ajkam reszkettet és úgy látszik leginkább ez nyugtalanította.

Kinyújtotta lassan vastag, földes ujját, s fekete körmével lassan ajkamhoz nyult.

— Látod! — Ah jaj!

Gyöngéden mosolygott.

— Istenem, ugyan mibajod van? kérdé. Látod?

Végre megértettem, hogy nem farkas volt, és a hangot csak hallani véltem, érzéki csalódás volt, már többször is hallottam ilyen hangokat, később ezek a gyermekkorral együtt eltűnnek.

— Mostmár elmegyek — szóltam félénken és kérdő tekintetet vetve rá.

— Csak menj, majd utánad nézek, nem engedem, hogy bántson a farkas — mondá mosolyogva — a Jézus áldjon meg. Menj.

— Keresztet vetett rám és magára.

Elindultam. Minden tizedik lépésnél vissza fordultam, így haladtam. Morej lova mellett mozdulatlanul állott és nézett utánam, a mint ígérte és valahányszor visszafordultam, intett fejével.

Megvallom, szégyeltem magamat félelmem miatt, jóllehet ijedségem nem mult el egészen. Csak akkor szünt meg, mikor az árok másik oldalára az épületek közé értem. Kutyanak „Volesok“ ugrándozva jött felém. Ezután, még egyszer s utóljára láttam Morejt. Nem ismerem fel többé arczát, de úgy vettem észre folyton mosolygott rám és rázta fejét. Én kezemen intettem neki, ő hasonlóképen válaszolt és megostorozta lovát.

Messziről hallottam még kiáltásait: gyilgyil! s a kis ló megint húzta az ekét.

Honnan jött emlékezetembe ez? Ki tudja? A részletek meglehetősen tökéletesek voltak. Ott feküdtem a deszka ágyon és tudom, sokáig arczomon derengett az édes emlékek mosolya és még egy pillanatra óhajtottam emlékezetemben végig száguldozni ifjuságom ezen percein.

Mikor Morejt elhagytam, óvakodtam bárkinék is elmondani kalandomat. Milyen kaland is volt az! Egyébként csakhamar elfelejtettem Morejt, később még sokszor találkoztam vele, de soha meg sem próbáltam vele beszédbe ereszkedni, akár a farkasról, akár egyébről.

És ime most egyszerre húsz év mulva Szibériában jutott eszembe e találkozás, a maga sajátságos valóságában és tisztaságában.

alkalmával felmerült költségek a gyámpénztári tartalékalapból való fedeztetése tárgyában a jóváhagyást megtagadja

20. Földmivvelésügyi minister ur f. évi 21859/VI/3. sz. a. a községi segélyalapok életbeléptetése tárgyában 232/1901. mb. sz. a. hozott határozat jóváhagyását megtagadja.

21. Ugyanannak f. évi 4939/IV/1. sz. intézvénye a népies gazdasági ismeretterjesztés és a mezőgazdasági házi ipar oktatásnak szervezése tárgyában.

22. Ugyanannak f. é. 11193/VII/1. sz. intézvénye a kétyi rétek legeltetésének szabályozása tárgyában.

23. Ugyanannak f. é. 42843/III/1. sz. intézvénye a vármegyei központi ebadó alapról rendszeres költségvetés készítése tárgyában.

24. Ugyanannak f. évi 59000/III/1. sz. intézvénye a törvhat. m. kir. állatorvos számára iroda helyiségbér címén megszavazott 300 korona jóváhagyása tárgyában.

25. A földmivvelésügyi minister f. évi 61665/IV/a. sz. leiratával a központi mezőgazdasági bizottság 1903. évi költségvetését jóváhagyja.

26. Ugyanannak 51768. sz. leirata a tagosítási törvény előkészítése tárgyában.

27. A vármegye főispánjának 727. sz. leirata Fekete Rezső közig. gyakornok szolgabíróvá kinevezetése tárgyában.

Előadó a vármegyei aljegyző.

28. A m. kir. belügyminiszter ur évi 49856 sz. leirata a vármegyei szegényalap számadás jóváhagyása tárgyában.

29. A kereskedelemügyi m. kir. minister ur folyó évi 78678/1901 leirata a Párkány-Nána állomáson létesítendő pályaahtidálás ügyében.

30. A kereskedelemügyi m. kir. minister ur a törvényhatósági közuti 1899—1900. évi zárszámadást jóváhagyva leküldi.

21. A m. kir. belügyminiszter ur leirata az esztergomi közkórház részére átengedett betegápolási alap tárgyában.

Kétségtelenül önmagától vésődött így emlékeztembe, és hogy ebben az órában eszembe jutott, onnan van, mert ennek most így kellett történni. . . . És én ismét láttam egy szegény paraszt gyengéd anyai mosolygását, fejbólintását, ismét hallottam szavait: „Mennyire fél a kicsiny! Vastag földes ujját láttam, melylyel oly félenken, gyengéden érinté meg az ajkamat. Igaz, mindenki szívesen megvigasztalja a gyermekeket, de ott ama magányban, egészen más dolog volt az. Ha saját fia lettem volna, sem tekinthet vala rám nyájasabban és több részvéttel. Ki kötelezte őt erre? Hisz ő a mi jobbágyunk volt, én pedig az ő kis gazdája. Senki sem tudhatta, milyen jó volt ő hozzám! Nem volt nálam semmi, amivel megjutalmazhatam volna, talán szeretete a kisgyermeket! Lehetséges! Mindenesetre! A találkozásnál senki sem volt ott. Pusztán voltunk, csak Isten látta a magasból, milyen mély érzélemmel, milyen mély emberi gyengédséggel, csaknem nőies finomsággal telve volt az orosz paraszt durva miveletlen, szolgáló szíve, pedig akkor még nem tudta, hogy nem sokára szabad lesz.

Mikor felkeltem deszkaágyamról, körültekintettem s azonnal éreztem hogy most egyszerre más szemmel nézhettem e szerencsétleneket, egészen más szemmel, mint néhány percczel előbb. Valami hülönös csoda következtében a gyűlölet és harag teljesen eltűnt szivemből. Néhány lépést tettem és megfigyeltem az arczokat, melyekkel találkozottam. Ez itt gondolám, ez a csupaszra borotvált muzsik, ez a részeg pária, ki rekedt hangon dudolgat tán ez az a Morej! Oh bár tudnék a szivében olvasni! — Este ismét találkoztam M. . . skyvel és sajnáltam őt. Neki nem volt ilyen Moreje emlékezetében, kifakadása egész természetes volt: „Gyűlölöm e rablókat! Pedig a lengyelek sokkal többet szenvedtek mint mi!

(Vége)

32. A vármegyei főispán ur leirata a vármegyén átutazott cs. és kir. vezérkar köszönetének totmásolása tárgyában. Tudomásul vétettek.

II. Különféle bizottságok kiegészítése.
III. Jelentések. Előadó: a vármegyei főjegyző.

33. Mogyorus, Nagyölvéd község 1902. évi II-ik pótköltségvetése.

34. Magyar-szölgyén és Nagysáp község 1901. évi szegényalap számadása.

35. Bény község képviselőtestületének az iskolakölesön felvételére vonatkozó 1901. évi 6. és 1902. évi 2. számú határozata.

36. Dömös község képviselőtestületének Cseh István részére 77 korona 16 fil. betétszerkesztési költség kifizetését kimondó határozata.

37. Bajóth község képviselőtestületének f. évi február 13-án a község „Rendelkezési alap” tárgyában hozott határozata.

38. Kir. tanácsos, alispán ur f. évi 6327. sz. jelentése a párkányi járás főszolgabírájánál felfogadandó ideiglenes napidíjas tárgyában.

39—44. Szabadságolások.

45. Esztergom szab. kir. város idegen pénz alap; 46. letéti; 47. aggok háza s a hozzátartozó alapítványok; 48. tiszti nyugdíjalap és 49. mezőrendőri számadások.

50. Kéty 1, Tokod 2, Bény 3, Bátorkesz 4, Farnad 5, Süttő 6, Dágh, Csév és 8 Nagyölvéd községek 1902. évi I-ső pótköltségvetése.

51. Szabadságolások.

52. Esztergom vármegye mindkét járás vagyontalan árváinak 1901. évi; 53. letétpénztári; és 54. Pilismaróth község 1901. évi közpénztári számadása.

55. Libád község 181 korona 51 fillér községi pótdó leírása.

56. Sárissáp község 1896. évi jegyzői lak építési számadása tárgyában marasztaltak ingatlanaira vezetett végrehajtási zálogjog törlése.

57. Esztergom vármegye 1901. évi közigazgatási letétpénztár számadása.

Jóváhagyattak.

Előadó: a vármegyei I. aljegyző.

58. A vármegyei számvevőség jelentése az erdészeti alap; 59. kiszabott rendbirságok; továbbá 60. köhidgyarmat község részéről a községi közmunkaváltási pénzekről vezetett számadása tárgyában.

61. Az esztergomi járás főszolgabírájának f. évi 5655 sz. javaslatát, dr. Burián János Tokod község zárgondnoka részére 800 korona munkadíjalvány, valamint napi és fuvardijaknak megállapítása tárgyában olyan módosítással hagyatott jóvá, hogy a költségek utólag állapítatnak meg, kész kiadásaira azonban az alispán előleget utalványozhat.

Jóváhagyatott.

Előadó a vármegyei II aljegyző

62. A vármegye tiszti főorvosa Farnadi Jánosné és Guidert Adámné szülésznők okleveleit kihirdetés végett betérjeszti.

63. A vármegyei számvevőség a csévi orgonára történt gyűjtésről szerkesztett számadás felülvizsgálata tárgyában kelt jelentése.

65. A vármegyei tiszti főorvos helyettesének jelentése a szülészeti szolgálatról alkotott szabályrendelet végrajtása tárgyában

65. Költségvetési jelentések.

Jóváhagyattak.

Előadó vármegyei közig. gyakornok.

66. A vármegyei számvevőségének véleményes jelentése II. Rákoczy Ferencz és az ő bajtársai emlékére Kassán felállítandó

szobor költségeihez való hozzájárulás tárgyában. 200 korona megszavaztatott.

67. A vmegyei számvevőségének f. évi 1112. sz. jelentése az esztergomi közkórház 1901. évi ssámadásának átvizsgálása tárgyában. Jóváhagyatott.

IV. Kérvények: Előadó a vármegyei főjegyző.

68. Reviczky Győzőné szül. Pasteiner Fanni urnó kegydíjkérvénye, melyben néki 1224 kor. kegydíj és 160 korona neveltetési költség megszavaztatik.

69. Ivanits István nyugalmazott főpénztárnok és 70. Pongrácz Kázmér tb. főszolgabíró óvadékanak feloldása tárgyában.

71. Özv. Takáts Józsefné szül. Kégly Karolina urasszony kérvénye néhai férje után őt megillető özvegyi segély kijárulata iránt. 1000 korona megszavaztatott. Jóváhagyatott.

Előadó: a vármegyei I. aljegyző.

72—73. Több apróbb ügy.

74. Esztergom vidéki gazdasági egyesület kérelme a tenyész szarvasmarha díjazás segélyben részesítése iránt.

75—77. Több apróbb ügy.

Elutasítottak.

78—82. Tenyészbírákra megszavaztak; Ebed községnek 150; Keszölcznek 250; Kusujfalunak 150; Farnadnak 300 és Kirva községnek 72 koronát.

83—84. Kisebb ügyek.

85. Esztergommegei községi jegyzők egyesületének kérelme, a községi közlekedési és közdülő utak törzskönyvezéséről szóló szabályrendelet módosítása iránt.

Elutasítottak.

86. Dr. Szilárd Béla tb. aljegyző kérelme egy esztenei szabadság engedélyezése iránt. Engedélyeztetik.

87. Matyasovszky Vilmos megyei volt tiszti főügyész kérelme nyugdíj megállapítása iránt. 2808 krona megszavaztatott és jóváhagyatott.

V. Levelezések. Előadó: a vármegyei főjegyző.

89. Pozsony szab. kir. város törvényhatóságának f. évi 28760. sz. átirata a választási törvény revíziója tárgyában. Vimmer Imre és dr. Helcz Antal hozzászólása után a főjegyző indítványát fogadták el, mely szerint az átiratot mint időszerűtlen, irattárba helyezik.

89. Arad szab. kir. város törvényhatóságának f. évi 11048/860. sz. átirata az 1877-évi XX. t. cz. 891. és az 1886. évi XXII. t. cz. 121 §-ának módosítása tárgyában Jóváhagyattak.

Előadó: a vármegyei I. aljegyző.

92. Esztergomvidéki gazdasági egyesület által a központi mezőgazdasági bizottsággal egyesülés iránt beadott indítványa. Pártolás és jóváhagyás végett felterjesztik a miniszterhez.

93—99. Kisebb ügyek bemutatása.

Jóváhagyatnak.

Előadó: a vármegyei II. aljegyző.

100. A budapesti poliklinikai egyesület köszönet átirata a törvényhatósági bizottság által megszavazott 200 korona segély tárgyában.

101. Arad város törvényhatóságának átirata Kossuth Lajos 100 éves születési évfordulójának megünneplése tárgyában.

Tudomásul vétetik.

Előadó: a vármegyei közig. gyakornok.

102—105. Apróbb ügyek.

Tudomásul vétettek.

Ezzel a közgyűlés minden komolyabb vita mellőzésével 11 1/2 óraker véget ért.

A közigazgatási bizottság ülése.

Esztergom vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 9-én, kedden tartotta meg szokásos havi ülését Horváth Béla főispán elnöke alatt. Jelen voltak az elnöklő főispánon kívül: *Andrássy János* kir. tanácsos alispán, *B. Szabó Mihály* főjegyző, dr. *Thuránszky Lajos* aljegyző, *Pisuth Kálmán* II. aljegyző, dr. *Szilárd Béla* tb. aljegyző, *Vargyas Endre* kir. tanfelügyelő, *Kollár Péter* h. árvaszéki elnök, *Thaly István* műszaki tanácsos, *Dankó István* törv. hat. kir. állatorvos, dr. *Seyler Emil* t. főorvos dr. *Hulényi Győző* t. főügyész, *Révffy Zoltán* dr. kir. ügyész, *Bárczy László* p. ü. igazgató, *Revitzky Gábor* közigazdasági előadó, *Heya Tivadar* kir. tanácsos, *Eggenhoffer József* id. *Usztánek Antal*, *Haán Rezső* és dr. *Prokopp Gyula* bizottsági tagok. Távolmaradásukat kimentették: *Kobek István*, *Frey Ferencz*, *Geiger Ferencz*, *Boronkay Jenő* és *Revitzky Károly* bizottsági tagok.

Horváth Béla főispán üdvözölte a megjelenteket, egyúttal üdvözölte dr. *Révffy Zoltán* kir. ügyészt, a ki először jelent meg új minőségében a gyűlésen s működésére sikert kíván. A gyűlés az új ügyészt élénken megéljenzte. Ezután áttértek a tárgysorozatra. Az alispáni jelentés beszámol a megyében a múlt ülés óta történt eseményekről, a mely idő óta a vármegye területén több alkalommal volt füzeset, a mely mintegy 4300 korona megtérítetlen kárt okozott.

Továbbá beszámol arról, hogy a vármegye képviselőiben résztvettek Ó felsége születése napján és *István* királykor rendezett ünnepélyeken testületileg valamint a „Kolos” kórház zárkőletéti ünnepélyén. A bizottság a jelentést tudomásul vette.

B. Szabó Mihály ismerteti *Mogyoros* község kérvényét, hogy anyakönyvi ügyekben Táth község helyett Bajóth községhez csatolják, miután egyháziilag Bajóthhoz tartoznak s így az anyakönyvi eseményeket és ott végezhessek. A kérelmet *Foltin János* r. k. plebános irta alá azzal, hogy ezzel a magyarosodásnak is szolgálatot tesznek, és rajta lesz, hogy *Mogyoros* község a magyarosodásban előbbre menjen. A bizottság hozzájárul e kérelemhez.

Bárczy László pézügyigazgató jelentésében beszámol az augusztus hónapban eszközölt adóbeizetésekről, a melynél az előző év hasonló havával szemben nagy visszaesés mutatkozik, a mely azonban onnét ered, hogy az idén a polgárság az aratással megkésétt és így később jutottak pénzhez. A községek azonban megintették, hogy az adóbehajtást minél gyorsabban eszközöljék. A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Vargyas Enere kir. tanácsos tanfelügyelő jelentésében beszámol az iskolai eseményekről, egyúttal tudomására hozza a bizottságnak, hogy a vármegye területén, a melynek 86659 az összlakossága, iskolába járt 16048 tanköteles, így az iskolába járók a vármegye területén, 94 26 % át teszik ki, a tanköteleseknek, a mely az országos átlagot 14% al mulja felül, a mi nagyon jó eredménynek mondható. A bizottság örömmel vette ezt tudomásul, valamint e jelentés kapcsán azt is, hogy a tankötelesek között a magyarosodás nagyon szép eredménnyel terjed.

Thaly István műszaki tanácsos jelentését, mely fontosabb jelentést nem tartalmaz, a bizottság tudomásul vette. Dr. *Révffy Zoltán* kir. ügyész az ellen szólal fel, hogy a látatlan állomáson 40 percig vesztegel a vonat, miáltal ugy az utasok, mint a vonat személyzet őrjási hátrányt szenved, s kéri a közgyűlést, írjon át az államvasutakhoz, ezeknek a vizsás állapotoknak a megszüntetésére. A bizottság magáévá tette az ügyész jelentését, s

ennek megszüntetésére át ír az államvasutak igazgatótárgához.

Kollár Péter k. árvaszéki elnök jelentése ugyancsak egyhangulag tudomásul vétetett, miután különösebb jelentést nem tartalmazott.

Seyler Emil dr. t. főorvos jelenti, hogy a közegészségügyi állapotok Esztergom városában nem valami fényesek, a vármegye többi részében, kivéve a batorkeszi járást, elég kedvezők. A nem természetes halállal kimultak száma az előző hónapoz képest emelkedett. A főorvosi jelentés meg arról számol be, hogy az ivóvíz nem felel meg a közegészségi kívánalmaknak, s ez az oka annak is, hogy Esztergom város területén a betegség terjedésben van.

Muzslán az iskolák nincsenek olyan karban, hogy hogy ezt túrni lehetne, és így kéri a bizottságot, hogy az iskola rendbe hozására tegye meg a szükséges lépéseket. A bizottság elhatározta, hogy a szükséges lépéseket megteszi, ezzel a jelentést tudomásul vette. *Seyler Emil* dr. t. főorvos indítványt terjesztett be aziránt, hogy a kutak tisztántartására szükséges lépéseket megtegyék, továbbá tiltassék meg, hogy a Kis Duna vize ivásra felhasználtassék, mert az az oka a fellépett betegségeknek. Az indítvány elfogadtatott.

Dr. *Hulényi Győző* t. főügyész jelentését, a mely tisztán statisztikai kérdésekre vonatkozik, a bizottság tudomásul vette. *Revitzky Gábor* közigazdasági előadó jelenti, hogy a termés buzában átlag 9 mtr., rozsban 7—8 mtr., kétszeresen 9 mtr., árpában 7 mtr., zabban 8 mtr. volt, a mi tehát elég jó eredmény. Szénatermés meglehetősen jó volt. A szőlő az idén nagyon nehezen fejlődik, s az érés is nagyon megkésétt. Termés különben jó. Jelentést tudomásul vétetett.

Dr. *Révffy Zoltán* kir. ügyész jelentését tudomásul vették. Dr. *Révffy Zoltán* kir. ügyész köszönetét fejezi ki a főispánnak és a bizottságnak azért a szíves fogadtatásért, a melyben ugy a főispán, mint a bizottság részesítette.

Dankó István törv. hat. állatorvos sajnálattal jelenti, hogy az állatbetegség a helyett hogy javult volna, terjedőben van. Így egyes uradalmakban a száj és körömfájás fellépett, valamint Hont vármegyéből is áthurcozták. A szükséges lépéseket megtették, hogy a vész továbbhurcolása megakadályoztassék. Az országos állatvásárokat is megszüntették, hogy így is megakadályoztassék a vész terjedése.

A sertésvész is még mindig uralkodik, s így néhány község ez irányban zár alá vétetett. A bizottság a jelentést sajnálattal tudomásul vette. A közigazgatási bizottság ülése ezzel az elnöklő főispán élénk megéljenzése mellett 12 órakor véget ért.

HIREK.

Heti naptár:
SZEPTEMBER.

11. Csütörtök. Jácint.
12. Péntek. Guidó.
13. Szombat. Amát.

— **Személyi hírek.** *Horváth Béla* főispán hétfőn délben Esztergomba érkezett. Kedden délelőtt elnökölt a közig. bizottság ülésén, délután megtartotta szokásos fogadó napját és szerdán délelőtt elnökölt a vármegye rendkívüli közgyűlésén. Kedden délben a főispán a „Füzdőben” ebédet adott, a melyen résztvettek: dr. *Hulényi Győző* t. főügyész, dr. *Seyler Emil* t. főorvos, *B. Szabó Mihály* főjegyző és *Haán Rezső* lapszerkesztő. *Kakass Kálmán* jogügyi kir. főtanácsos, hosszabb szabadságra városunkba érkezett.

— **Évforduló.** Tegnap mult 4 éve, hogy szeretett királynénkat, a magyarok védangyalát egy elvetemült gonosztevő meggyilkolta. A felújuló fájó sebek enyhítésére istenhez fohászkozdunk, hogy adjon nekünk a eört, fájdalom, a veszteség elviseléséhez. A belvárosi kegyuri plebánia templomban tegnap volt a Requiem, amely alkalommal dr. *Fehér Gyula* tartotta az istentiszteletet. A templomba fényes és előkelő közönség gyűlt egybe, s kivonultak az iskolák növendékei is, tanáraik vezetése alatt, — míg a hatóságok küldöttségileg képviseltették magukat.

— **Értekezlet a Kossuth ünnep ügyében.** Polgármesterünk értekezletre hívott egybe f. hó 7-én d. e. 11 órára mintegy 60-an városi képviselőt az ünnepély sorrendjének végleges megállapítása czéljából. Az értekezlet egyhanguan megállapodott abban, hogy a város kivilágítását végleg elejti, minek utánna az ünnepélyek sorrendjét, a következőképp állapította meg. Szept. 19-én a város általános fellobogozása. 9 órakor mise a város kegyuri templomban, felkéri egyben a város tanácsa az összes felekezetek lelkészeit, hogy saját templomukban szintén isteni tiszteletet tartsanak. 10 órakor diszközgyűlés. A polgármester ünnepi megnyitója után, dr. *Helcs Antal* ünnepi szónoklatot tart, melynek végeztével indítványozni fogják a Buda-utczának, Kossuth Lajos utczára leendő elkeresztelését. Délután három órakor felvonulás a honvéd temetőbe az összes egyesületek és iskolák belevonásával, hol egy küldöttség koszorút helyez az ottnyugvó hősök sírjára. Este fél 8 órakor társasvacsera a fürdő vendéglőben, melyre az aláírási ívek kedden lettek kibocsájtva. Ugy értesülünk, hogy kereskedőink a diszközgyűlés kezdetétől déli 12 óráig bezárják üzleteiket.

— **Az Orbán kápolna keresztjének felszentelése.** Hétfőn délután 5 órakor szentelte fel az *Orbán* kápolna új keresztjét dr. *Fehér Gyula* belvárosi plebános, a mely ünnepélyen a város részéről megjelent *Vimmer Imre* polgármester, *Kollár Károly* gazdasági tanácsnok, azonfelül nagyszámu közönség a társadalom minden rétegéből. A megáldás után a keresztet helyez illesztették, mire a pallér beszédet tartott s ezzel maga az ünnepély véget ért. Özv. *Vándor József*né urnő, az ünnepély után a megjelent notabilitásokat meghívta pinczéjébe vendégségre, s ezzel a kereszt felavatás és felszentelési ünnepély végbefejezést nyert.

— **Kossuth ünnepély az iskolákban.** Az esztergomi iskolákban felekezeti különbség nélkül nagyban készülnek *Kossuth* Lajos 100 éves születési évfordulójának a megünneplésére. A gymnásiumban a tulajdonképeni ünnepély októberban lesz, de azért szept. 19-én teljes szünet lesz. A reál és községi iskolákban a nap jelenségéről pedig valamelyik tanár fog értekezést tartani.

— **Bucusu.** Muzslán hétfőn, kisasszonynapján volt a bucsu, a mely alkalommal városunkból is sokan kirándultak, a hol is *Zlatnyánszky János* esperes plebánosnál és *Katinszky Lipót* ügyvédnél találtak szíves fogadtatásra.

— **A pozsonyi kiállítás megnyitása.** A magyar mezőgazdasági életre oly nagyfontosságú pozsonyi II. mezőgazdasági kiállítást vasárnap délelőtt nyitották meg óriási közönség jelenlétében. Az ünnepélyes megnyitáson megjelent *Frigyes főherczeg* családjával, *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter, *Nemeskéri Kiss Pál* államtitkár, *Bedő Albert* és *Miklós Ödön* nyug. államtitkárok, gróf *Desszoffy Aurel* és *Pálffy István* gróf. v. b. t. t. díszelnökök, *Bujanovich Sándor* udv. tanácsos, alelnök, a vármegyék és városok küldöttségei, stb. stb. *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter üdvözölte a kiállításvédnökét *Frigyes* főherczeget, majd *Brolly Tivadar* polgármester a város nevében intézett beszédet a főherczeghez, mire *Frigyes* főherczeg szép magyar kiejtéssel felolvasta beszédjét s a tömeg éljenzése közben, a kiállítást megnyitottnak jelentette ki. A magas vendégek ezután a kiállítás területére vonultak, a hol

körülbelül négy óráig maradtak. Megtekintettek minden egyes pavillont, hol leginkább tettett a borászati és gépkiallítás. A kiállítás megnyitása után a főherceg vissza tért a kastélyába, hol nagy diszebédet adott a kiállítás vezetőinek a tiszteletére. A főherceg távozása után a kiállítás kapuit megnyitották a nagyközönségnek is s valóságos népvándorlás indult meg a kiállítás megtekintésére. A második napon ugyancsak fényes ünnepek voltak, a mely alkalommal a vidékről és a szomszéd vármegyéből óriási tömeg érkezett a kiállítás megtekintésére. A kiállítás sikere fényesnek ígérkezik.

— **Kossuth ünnep Párkányban.** A községi képv. f. hó 8-iki népes gyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy f. hó 19-én ünnepet tart, e napon a munka szünet betartására a lakósságot foglalkozásra való tekintet nélkül felkéri, folyó hó 18-án a nagy nap előestéjén kivilágítást és fáklyás zenét rendez, 19-én ünnepi misét hallgat, ez után diszgyűlést tart, melyen az emlék szobor felállítására s egy, a község élénk és nagy forgalmu utcájának „Kossuth Lajos“ nevével való elnevezése fog indítványoztatni, a részletek megállapítására bizottság választott, mely a programot még e héten fogja megállapítani.

— **Az esztergomi kath. legényegyesület** folyó hó 28-án szüreti mulatságot rendez.

— **Esztergom vármegye területén** augusztus hó 11-ik felében a következő heveny fertőző kórok fordultak elő: Rónesoló toroklob; Sütőtűn, Nánán és Muzslán; Kanyaró; Karván; Vörheny; Kémenden és Párkányban; Hasi hagymáz; Esztergomban, Kuralcn, Farnadon és Nagylőveden.

— **Véres verekedés** volt vasárnap este *Kiffer József* vendéglősnak táthi uton levő koresemhelyiségében. Ugyanis az október hó 1-én bevonuló regruták táncmulatságot rendeztek s úgy 10 óra tájban érkeztek a mulatás színhelyére *Rothmayer István*, *Bekó Sándor*, *Krieschneider József*, *Képiró György János*, *Tagen János*, *Mesze Lajos* és *Imre legények*, a kik közül *Rothmayer István* oda ment *Koller Ferencz* legényhez, és kihívta egy pohár sörre. Alig lépett ki az ajtón *Koller*, mire nevezett legények neki estek, agyba-főbe verték és megszurkálták úgy, hogy *Koller* több sebből vérezve összeesett. A gazemberek még ezután isütötték és ha idejekorán oda nem ér *Modrócsky János* rendőr tizedes, úgy agyon verik. A súlyosau sérült *Koller Ferencz*et beszállították a „Kolos“ kórházba, ahol ápolás alá vették, de állapota veszélyes, úgy, hogy valószínűleg bele fog pusztulni. A szurkáló legények ellen megindították az eljárást. Ideje lenne, ha a hatóság e jó madaraknak példás büntetéssel elvenné a kedvüket a szurkálásoktól és a verekedések rendezésétől.

— **Az iskolai beiratások eredménye.** A reliskola négy osztályába az 1902-903 ik. tanévre felvétettek és pedig: Az első osztályba 68 növendék, a másodikba 41, a harmadikba 36 és a negyedikbe 19. összesen tehát 164 növendék. A többi iskolákban ez ideig még biztosan nem volt megállapítható a növendékek létszáma.

— **Eltűnt kisleányok.** *Izso Ignác* és *Kri Gergely* bajnai lakosok jelentést tettek az előjárásnak, hogy előbbinek 10 éves *Krisztina*, utóbbinak 11 éves *Katicza* leánya f. hó 7-én somot szedni mentek az erdőbe, s azóta nyomtalanul eltűntek. A kisleányok köröztetését a hatóság elrendelte.

— **Állatvész.** Libád községben a sertésorbáncz *Kaplócsky Károly* udvarában fellépett, és 7 drb. sertést elpusztított. Kisujfaluban az aradi pusztán ugyancsak sertésorbáncz egy udvarban megállapított. Farnad községben *Feichtinger Sándor* urad. intézőnél egy tehén lépében elpusztult. A szükséges óvintézkedés mindhárom helyen megtétetett.

— **Baleset.** *Langauer Ferencz* 14 éves István téglagyári munkás fia csillettetés közben ballában súlyosan megsérült. *Langauer* saját vi gyázatlanágának lett az áldozata.

— **Értesítés.** Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy a magyar katolikus tanítók által folyó évi szeptember hó 16-ára tervezett zarándoklat a közöbajhoz képest folyó évi október hó 21-ére lön elhalasztva. Az utazási feltételek és költségek ugyanazok maradnak, amelyek a rendező bizottság által f. évi augusztus hó 2-án kibocsátott felhívásban és programban foglaltak. Egyedül a jelentkezési határidő változik, amennyiben f. évi október hó 7-ig lehet a rendező bizottságnál Esztergomban jelentkezni. Ide kérjük az utazási előleget, vagy az egész költséget a mondott napig beküldeni. A pénzek ft. *Sámoró Ignác* ovónő-képezdei igazgató, (Esztergom, Sz.-Anna-tér) mint pénztárnokhoz is irányíthatók. Tudomásunk szerint október havában úgy a tengeren, mint Olaszországban a legkellemesebb időjárás szokott uralkodni. Az utazás élvezetét enél fogva az időjárás is emelni, hatványozni fogja. Bátrak vagyunk azért tisztelettel kérni és reményelni, hogy e hódoló, de egyuttal tanulmányi zarándoklatához hazánk katolikusai minél tömegesebben fognak csatlakozni. A magyar kath. „Tanügyi Tanács“ megbízásából és nevében Esztergom, 1902. szeptember 10. A rendező bizottság.

— **Esztergom birkozó bajnoka.** Érdekes és nem mindennapi birköversenyben volt része e hó 7-én d. u. 5 órakor Esztergom város közönségének. *Wladimir* orosz birkozó mester, aki a budapesti egyetemi atletikai klubnak is birkozó mestere, látogatott el hozzánk, hogy egy néhány bajnoktársával megküzdjön, *Esztergom bajnokságáért*. A küzdelem a torna egyesület szíjéi kerthelyiségében folyt le, közepes számú érdeklődő közönség előtt. A mint már előzőleg is megírtuk, *Waldapfel* Emil egy előző birkozásban szenvedett sérülése következtében nem jöhetett el, hanem helyette *Glüchsthal* Miksa, a szintén először bejelentett *Schwarz* Arnold helyett pedig *Erdélyi* Károly jött el a versenyre. A bíráló bizottság *Etter* Ödön, *Oberth* Agoston, *Szabó* Géza és felelős szerkesztőnk személyében meglakulván, kezdetét vette a birkozás. Először mérkőztek: *Erdélyi* Károly (magyar) és *Kolbek* Rezső (német) birközők. A küzdelem szép volt s az ellenfelek erőre majdnem egyenlők. Végre 19 p. alatt, miközben egy percznyi pihenést kaptak az ellenfelek, győzött az ügyesség s *Erdélyi* Károly került ki győztesen. A második összeállásban: *Wladimir* (orosz) és *Glüchsthal* Miksa (magyar) bajnokok kerültek össze. *Glüchsthal* jóval erősebb és zömökebb, míg *Wladimir* gyengébb, de annál fürgébb és szívósabb alakot mutatott. Itta küzdelem már csak 14 percz tartott s *Wladimir* került ki győztesnek. E küzdelemnél nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy sok volt benne a fölösleges pozolás és moka. Végül a két győztes állt ki a döntő küzdelemre a porondra: *Erdélyi* és *Wladimir* személyében. Mindjárt az első összeacsapás igen heves volt és rövid 6 perc alatt már érintette *Erdélyi* mindkét válla a porondot. Így tehát a győztes s egyszersmind Esztergom ez idő szerinti birkozó bajnoka, *Wladimir*, az orosz birkozó lett! A dicsőség mámorát tehát elvitte magával a jó orosz, de hogy a csengő valuták észbontó zenéje már nem igen bántotta idegeit, azt láttuk és tapasztaltuk. De hát elégedjen meg ennyivel, mindent egyszerre, még Esztergomban sem lehet. Végül a bíráló bizottság *Wladimir*nek egy tokban elhelyezett cigaretta és gyufa tartót nyújtott át, mint az Eszt. torna egyesület ajándékát és emléket, a győztes bajnoknak. G.

— **Kolera Dorogon.** A mint biztos forrásból értesülünk, Dorogon egy kolera eset fordult elő, amely alkalommal az *ázsiai kolera* minden jele és változata meg lett állapítva! E hó 9-én *Ginczinger* Jánosné oda való gazdaneje hirtelen megbetegedett és másnap azaz 10-én d. e. 9 és 10 óra között óriási görcsök és a kolera egyéb tünetei között meghalt. Dr. *Hüke* Kálmán, a ki a beteg gyógykezelt, a legszigorúbb óvintézkedéseket rendelte el a közönségben s az esetről az alispánt sürgönyileg azonnal értesítették.

— **Verekedés.** *Izso* László bajnai lakos szóváltás közben a tokodi szőlőhegyek alatt megszurta *Flórián* László bajnai lakost. *Flórián* beszállították az esztergomi kórházba, a hol a halállal vívódik. *Izso*t a csendőrség le tartóztatta és átkísérte Komáromba, a kir. ügyesség fogházába.

— **Csirkefogók** jártak *Ivanovits* Béla vmegyei levéltárnok kerti lakásában és onnét 25 drb. pecsényének való csirkét emeltek el.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **GRENDAY JÓZSEF**

Helyettes szerkesztő: **KAROSSA ÖDÖN.**

Verseny ajánlati hirdetmény.

Alulírott mint vagyombukott „Grossmann Adolf“ cég tömeggondnoka ezennel közöhirre teszi, hogy a Komáromban 1902. évi szept. hó 7-én megtartott választmányi ülés határozata folytán a nevezett csódtömeghez tartozó, a csódtelár 1—744 tétele alatt felsorolt 4943 kor. 75 fillér beszerzési és 3914 kor. 72 fillér becsárban értékelt vászon-, divat- és rövid árúk, női ruhaszövetek, továbbá a leltár 745—750 tétele alatt felsorolt 837 kor. 20 fillér beszerzési és 154 kor. becsárban értékelt üzleti berendezési tárgyak ajánlati verseny útján 1902. évi szeptember hó 21-én d. e. 9 órakor a következő feltételek mellett adatkak el:

1. Ajánlatok 1902. évi szeptember 20. d. u. 5 óráig a tömeggondnok dr. Kabina Sándor ügyvédnél (lakik Esztergomban, Széchenyi-tér 330. sz. a.) adandók be.

2. Ajánlatot tevők tartoznak ajánlati-ik mellett a becsár 10⁰/₀-át, azaz 391 kor. 27 fillért, illetve 15 kor. 40 fillért készpénzben, vagy óvadék képes érték papírban a tömeggondnoknál letenni.

3. Az ajánlatok jöllehet egy beadványban, de külön teendők az árakra és külön a boltberendezésre vonatkozólag, de tartalmazniok kell azt, hogy az ajánlattevő kíván-e e kettőre együttes ajánlatot tenni és az együttes vételárat.

4. Vevő köteles az árakat illetve a berendezést 1902. szeptember 21-től számított 3 nap alatt átvenni és az átvétel megkezdésekor az egész vételárat a tömeggondnok kezéhez készpénzben kifizetni.

5. A vételi illeték vevőt terheli.

6. Venni szándékozók úgy az árakat, mint a leltárt az árverés napjáig dr. Kabina Sándor tömeggondnok közbenjötté mellett megtekinthetik.

7. A csódválasztmány fentartja magának a jogot, hogy a legkedvezőbb ajánlatot sem fogadja el.

8. A csódválasztmány kijelenti, hogy az árak mennyiségéért nem szavatol.

9. A csódválasztmány a beérkezett ajánlatok felett a jelzett határidőben végleg határoz.

Kelt Esztergomban, 1902. évi szept. hó 9-én.

Dr. Kabina Sándor

tömeggondnok.

!SZABÁSZAT!

Női ruhavarrásból, szabászatból és mintarajzolásból, valamint fehérvarrásból alapos oktatást nyújtok. Vidéki tanulók teljes ellátásban is részesülhetnek.

Tisztelettel

Vellbachné, Faschischek Amália
Simor János-utoza 545.